

TURISTIKA

in.ihned.cz/cr

FOTO: FOTOBANKA TEŠÍNSKÉHO SLEZSKA

Česko-polsko-slovenská hranice u obce Hřčava

■ Schlägl

Premonstrátský klášter Schlägl, to je rakouská Šumava – přesněji řečeno její jižní úpatí. Také místní klášter, založený roku 1218, byl ve středověku ohniskem rozvoje a vzdělanosti. V rámci prohlídky můžeme vidět románskou kryptu z doby kolem roku 1250, v základu gotický kostel Nanebevzetí Panny Marie a také impozantní knihovnu se 60 tisíci svazky.

Jak bývá v Rakousku zvykem, klášter je „ekonomicky živý“ – provozuje vlastní pivovar, restauraci a jeho majetkem jsou mimo jiné rozsáhlé pozemky, na nichž funguje lyžařský areál Hochficht. Až sem přijedete, rozhlédněte se i po okolní krajině. Při pohledu ze Schläglu k severu totiž působí Šumava jako opravdové mohutné pohoří, které zde prudce spadá o několik set metrů níže podél strmého zlomu.

Města rozdělená a znovu spojená

Nejvíce pocítili přistoupení k schengenskému systému obyvatelé měst, která byla dosud rozdělena funkční státní hranicí.

■ Český Těšín/Cieszyn

Největším takovým městem je historický Těšín, vlastně dvojměstí Český Těšín/Cieszyn, kde českou a polskou část odděluje hraniční říčka Olše (Olza). Podivuhodný městský útvar je výsledkem úpravy hranice z roku 1920, kdy se rozdělilo sporné území Těšínska na československou a polskou část. Přes hranici tady denně proudí tisíce lidí za prací, zábavou i levnějšími nákupy na jedné či druhé straně. Nyní se stalo cestování v rozděleném městě ještě jednodušším, v létě si můžete zkrátit cestu třeba korytem řeky, a uvažuje se dokonce o zprovoznění tramvajové tratě mezi oběma částmi Těšína.

FOTO: ARCHIV HN

Do Polska si klidně doplavte, třeba po Olši

■ Varnsdorf

Snazší život v Schengenu má také více než 15 tisíc obyvatel severočeského Varnsdorfu. Městská zástavba, obklopená ze tří stran německou hranicí, přechází kontinuálně do saských měst Seiffhennersdorfu a Grossschönau. Jenže do druhého jmenovaného sídla se donedávna z Varnsdorfu nedalo legálně ani přejít pěšky, což se vstupem do Schengenu stalo minulostí – z Varnsdorfu směrem na Žitavu (Zittau) nyní můžete jet přímo i autem.

O mimořádné geografické situaci této části česko-saského pomezí se přesvědčíte třeba při pohledu z Hrádku/Burgbergu nad městem. Okázalá stavba restaurace s rozhlednou, vybudovaná roku 1904, se teď náročně rekonstruuje, vyhlídková věž je už opět přístupná.

■ České Velenice/Gmünd

Jiným příkladem rozděleného města, které se i díky Schengenu opět spojuje, jsou České Velenice/Gmünd na pomezí jižních Čech a Rakouska. Kuriózní výběžek našeho území je důsledkem ujednání Saint-germainské smlouvy (1919), kterým část historického Vitorazska připadla Československé republice. Tím bylo mimo jiné novou hranicí rozděleno město Gmünd, jehož severozápadní část – nově nazvaná České Velenice – se včetně důležitého nádraží octla v Československu. Hranici tu tvoří řeka Lužnice/Lainsitz, ale protože po roce 1948 byly České Velenice protaty železnou oponou, došlo na české straně k likvidaci části zástavby.

Pokud tedy dnes zavítáte do Velenic/Gmündu, mnohem více zajímavostí najdete v rakouské části dvojměstí. Za zhlédnutí tam určitě stojí městské domy ze 16. století, bohatě zdobené sgrafity (některé připomínají zástavbu v nedalekých Slavonicích), i volně stojící Stará radnice uprostřed rozlehlého náměstí.

■ Železná Ruda/Bayerisch Eisenstein

Jinde nevídanou specialitou Železná Ruda/Bayerisch Eisensteinu, dvojměstí ve stínu nejvyšší šumavské hory, Velkého Javoru (1456 m), je hraniční nádraží. Hranice tu prochází středem rozlehlé budovy, z nástupiště už zase odjíždějí vlaky do Čech i do Německa. Díky železně oponě se tady ale za komunismu po dlouhých čtyřicet let žádná idyla nekonala, o čemž se můžeme přesvědčit například v malé expozici umístěné právě v nádražních prostorách. Z centra české Železné Rudy je to do Bavorské Rudy asi 2,5 kilometru a cesta vede bývalou „zemí nikoho“.

FOTO: STĚPÁN VÍTEK

Nádraží v Železné Rudě protíná česko-německá hranice.

Městská část Alžbětín, proslulá slavnou sklárnou, byla za komunismu srovnána se zemí a silnici dnes lemují zejména asijské tržnice a noční podniky. Běžná zástavba začíná až v první německé ulici – nezbyvá než doufat, že za pár let se i tady věci vrátí k normálu. Ani dnes se tu ale nudit nebudete. Okolí skýtá bezpočet možností k procházkám i „vážným“ horským túrám. V obou částech najdeme pěkné kostely, v Železné Rudě lze zajít do Muzea Šumavy, ryze „šumavský“ působí i kaplička s umrlčími prkny při silnici na Špičák. ■

STĚPÁN VÍTEK

Doprava

Intenzita veřejné dopravy je v pohraničí větší než ve vnitrozemí a nic na tom nezměnil ani Schengen – při hraničních výletech proto často oceníte vlastní auto. Přesto lze i při turistických cestách na řadě míst dobře využít mezinárodních železničních spojů, například v okolí Chebu, Děčína, Břeclavi, Domažlic a Železné Rudy nebo na Ostravsku. Pro cestování v pohraničí nabízejí České dráhy výhodné jízdenky pro malé skupiny (viz www.cd.cz), jízdní řády najdete na www.idos.cz.